

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 135
van **GÜLER TURAN**
datum: 17 januari 2017

aan **GEERT BOURGEOIS**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

Conceptnota 'Visie op de toekomst van de Europese Unie' - Verduidelijking

Op 30 september 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota 'Visie op de toekomst van de Europese Unie' goed. Deze conceptnota zal dienen als leidraad voor de Vlaamse overheidsdiensten bij de beoordeling van wetgevende en andere initiatieven en dient de rol te formuleren die de Vlaamse Regering voor de EU ziet in de aanpak van de grote uitdagingen waarvoor de Europese samenleving staat en met betrekking tot welke beleidsdomeinen de EU-regelgeving een meerwaarde biedt voor Vlaanderen.

Tijdens de behandeling van deze conceptnota in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed op 13 december 2016, bleven een aantal van mijn vragen onbeantwoord.

1. De minister stelde tijdens de bespreking dat er aan de conceptnota "misschien nog veranderingen kunnen worden aangebracht".

Welke veranderingen is de minister van plan nog aan te brengen? Hoe wil hij het voornemen dat hij eerder formuleerde met betrekking tot de totstandkoming van de conceptnota om te zoeken naar "volwassener vormen van dialoog tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement" concreet maken?

2. Erkent de minister dat de in de conceptnota aangehaalde VRIND-cijfers (Vlaamse Regionale Indicatoren) inzake het vertrouwen in de Vlaamse overheid verouderd zijn? Erkent de minister dat de meest recente VRIND-cijfers een tegenovergestelde tendens weergeven, namelijk dat de tevredenheid over het beleid van de Vlaamse minister-president en zijn regering afneemt, in tegenstelling tot de tevredenheid over andere overheden? Overweegt de minister om de conceptnota in die zin aan te passen en te verwijzen naar de meest recente VRIND-cijfers?
3. De conceptnota stelt: "Deelstaten met wetgevende bevoegdheden dienen daarnaast - net zoals lidstaten - rechtstreekse toegang te krijgen tot het Hof van Justitie, zonder een rechtstreeks individueel belang aan te moeten tonen."

Is deze doelstelling conform het internationaal verdragsrecht? Vereist deze doelstelling een verdragswijziging?

4. De conceptnota stelt: "De Vlaamse Regering pleit er voor om het systeem van de groene kaarten verder uit te werken. Wanneer een derde van de lidstaat- en

deelstaatparlementen met wetgevende bevoegdheden een groene kaart trekt, wordt de Europese Commissie verplicht om het voorstel tot EU-actie in een bepaald beleidsdomein te onderzoeken en desgevallend een voorstel uit te werken. Wanneer de Commissie beslist dit niet te doen, dient zij te motiveren waarom ze geen actie neemt.”

Is de minister van mening dat de idee van de groene kaart het Europees Parlement verzwakt in zijn controlefunctie of niet en kan hij dit nader toelichten? Vereist deze doelstelling een verdragswijziging?

5. De conceptnota stelt: “Onze deelstaat heeft alle belang bij een slagkrachtige Unie, die zich inhoudelijk richt op die bevoegdheden die zorgen voor een beter Europa dat meerwaarde biedt, die van onderuit wordt opgebouwd en zo ook ten volle rekening houdt met de Vlaamse belangen.”

Welke zijn volgens de minister bevoegdheden “die zorgen voor een beter Europa dat meerwaarde biedt, die van onderuit worden opgebouwd en zo ook ten volle rekening houdt met de Vlaamse belangen” en welke bevoegdheden niet?

6. De conceptnota stelt: “Handelsakkoorden moeten behandeld worden als een exclusieve bevoegdheid van de EU, terwijl het investeerdersbescherming [sic] een gemengde bevoegdheid is. De toepassing ervan kan beperkt worden tot die lid- en deelstaten die het investeerdersbeschermingsverdrag goedkeuren. In deze akkoorden dient een gepaste bescherming worden opgenomen voor investeringen van bedrijven [...] Dit kan de vorm aannemen van een verbeterd investeerder-staat-geschillenbeslechtsmechanisme (ISDS) of een permanent systeem investeringshoven of -hof (ICS).”

Hoe verhoudt dit voorstel zich tot het Verdrag van Lissabon, dat investeringen als een exclusieve Europese bevoegdheid beschouwt? Zal dit voorstel niet leiden tot concurrentie tussen enerzijds lid- en deelstaten die instemmen met een vorm van investeerdersbescherming en anderzijds lid- en deelstaten die daar niet mee instemmen? Leidt dergelijke concurrentie niet tot het ondergraven van de Europese interne markt?

7. De conceptnota stelt: “Voor wat betreft de verdeling van het aantal vluchtelingen binnen de EU dient de Dublinverordening met spoed hervormd te worden opdat een billijke spreiding van asielzoekers binnen de Unie mogelijk wordt en de secundaire stromen een halt worden toegeroepen. [...] Er is nood aan een efficiënt en proactief hervestigingsbeleid van de meest kwetsbare vluchtelingen met ondersteuning in de regio van herkomst. De Europese Commissie van haar kant dient het systeem in de VS en Canada te bestuderen m.o.o. de doorgroei naar een humaan en meer transparant EU hervestigingssysteem met een jaarlijks aanpasbaar quotum. Dit laatste in combinatie met een grenzenbeleid dat een einde maakt aan de massale illegale migratie naar de Europese Unie en de enorme menselijke kost waarmee dit de afgelopen jaren gepaard ging. Het moet de doelstelling zijn om te evolueren naar een systeem waarbij hervestiging de belangrijkste asielinstroom is.” België verzaakt momenteel grotendeels aan zijn verantwoordelijkheid inzake hervestiging en reloceerde slechts 182 personen vanuit Griekenland en Italië.

Overweegt de minister om de federale minister van asiel en migratie aan te sporen om meer personen te hervestigen en om op Europees niveau een voortrekkersrol te spelen inzake de spoedige inwerkingstelling van het “voluntary admission scheme”?

8. De conceptnota stelt: “Bij gebrek aan een kordate gezamenlijke Europese aanpak zou het aantal asielzoekers in de EU tegen 2050 tot 55 miljoen kunnen oplopen.” Toen ik de minister daarover ondervroeg bij de bespreking van deze nota stelde hij:

"Het cijfer van 55 miljoen kandidaat-migranten is afkomstig van de Europese Commissie."

Over welk document van de Europese Unie heeft de minister het? Kan het eventueel toegevoegd worden als bijlage bij het antwoord op deze schriftelijke vraag? Over welke passage uit dat document gaat het hier?

9. Kan de minister meer uitleg geven bij volgende passages uit de conceptnota?

a) "De Europese Unie moet bovendien een actief beleid voeren om nieuwe technologie te ondersteunen en te faciliteren zodat Europa een leider wordt in deze evolutie, onder andere door een breed en flexibel juridisch kader te voorzien waarin deze technologieën kunnen floreren."

b) "De Unie moet een eengemaakte markt van het internet van dingen stimuleren, zorgen dat er geen nieuwe nationale belemmeringen worden opgebouwd en lock-in effecten tegen gaan."

Wat bedoelt de minister met "een eengemaakte markt van het internet der dingen"?

c) "De Europese Unie moet een promotor worden van regelluwe zones waar geëxperimenteerd kan worden met nieuwe technologieën op een realistische schaal. Regelluwe zones moeten ook mogelijk maken dat Europa beschouwd wordt en blijft als innovatief labo waar eerder opportuniteiten worden gezien dan belemmeringen. Het Unierecht moet ruimte scheppen zodoende dat deze 'levende labo's' kunnen floreren."

Kan de minister het concept van "regelluwe zones" nader toelichten? Hoe verhoudt dit concept zich tot het Unierecht en het respecteren van de geldende normen en standaarden?

d) "De Vlaamse Regering roept de Europese Commissie op om een reductiedoelstelling vast te stellen, mits die kan gerealiseerd worden door de toepassing van een mix van kwalitatieve en kwantitatieve methoden."

Kan de minister dit nader toelichten? Hoe zou dergelijke reductiedoelstelling op basis van kwalitatieve en kwantitatieve methoden er concreet uitzien?

GEERT BOURGEOIS

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

ANTWOORD

op vraag nr. 135 van 17 januari 2017

van **GÜLER TURAN**

1. De eerste versie van de 'Conceptnota. Visie op de toekomst van de Europese Unie' (verder als visienota) dateert van 30 september jl. Ik hecht veel belang aan een dialoog met het Vlaams Parlement en stond ook voor de visienota open voor suggesties om die nog te verbeteren. Ik heb alvast op 13 december jl. ruim de tijd genomen om de inhoud ervan te bespreken met de leden van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed.

Na de bespreking in de Commissie is de visienota op een aantal punten aangepast. Hierna volgt het overzicht:

- In sectie 2.1 is een verwijzing naar het Ageing Report (2015) van de Europese Commissie ingevoegd;
- sectie 2.3 is aangepast met de cijfers van de Vlaams Regionale Indicatoren 2016;
- in sectie 3.2.1 was een update nodig na versterking van het FRONTEX agentschap;
- in sectie 4 verduidelijkt de Vlaamse Regering dat zij een voortrekkersrol blijft vervullen op het gebied van het gebruik van het Nederlands binnen de Europese instellingen;
- in sectie 4.6 verduidelijkte de Vlaamse Regering dat een reductiedoelstelling door de Europese Commissie op EU-niveau zou moeten vastgesteld worden. Tegelijk vraagt de Vlaamse Regering waakzaamheid van de Commissie op gebied van toegang tot de programma's en fondsen voor KMO's en wees de Vlaamse Regering op het belang van de aandacht voor de KMO-test in de effectbeoordeling van (toekomstige) EU-regelgeving.

In de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking 2014-2019 staat vermeld: "Ik zal het initiatief nemen om een doelgerichte visie van de Vlaamse Regering over de toekomst van de EU op te stellen. De tekst moet als leidraad dienen voor de Vlaamse overheidsdiensten bij de inschatting van wetgevende en andere initiatieven. In die visietekst formuleren we welke rol we voor de EU zien in de aanpak van de grote uitdagingen waarvoor de Europese samenleving staat en met betrekking tot welke beleidsdomeinen de EU-regelgeving een meerwaarde biedt voor Vlaanderen". Ik heb dus woord gehouden.

2. De finale versie van de visienota bevat aangepaste cijfers.
3. Het antwoord op de beide deelvragen is ja. Er is meer bepaald een aanpassing nodig van artikel 263 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie (VWEU).
4. De rol van het Europees Parlement wordt niet verzwakt. indien een voorstel via de groene kaartprocedure en na onderzoek van de COM leidt tot een voorstel zal dit – afhankelijk van het inhoud van het voorstel – een traject binnen de Raad en het Europees Parlement volgen. Er is een verdragswijziging nodig. Op dit ogenblik liggen

de procedures van de gele en de oranje kaart vast in protocol nummer 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid bij de Verdragen.

5. In de visienota wordt duidelijk aangegeven op welke terreinen prioritair moet ingezet worden. Het gaat hier om beleidsthema's waar in ruime mate Vlaamse bevoegdheden spelen. Zoals u weet, zet de Vlaamse overheid in op de actieve beleidsbeïnvloeding ten aanzien van alle EU-discussies waarvoor zij bevoegd is.
6. In verband met uw eerste deelvraag is er momenteel een adviesvraag 2/15 hangende bij het Hof van Justitie over het verdrag EU-Singapore. Daarin wordt de vraag gesteld welke elementen van het akkoord exclusieve EU bevoegdheid zijn en welke gemengde bevoegdheid. Eind vorig jaar was er de opinie van advocaat-generaal Sharpston die hierover alvast een aantal duidelijke zaken op een rij zette. Het toekomstige arrest van het Europees Hof Van Justitie zal hopelijk volledige duidelijkheid verschaffen over de interpretatie van het Verdrag van Lissabon op dit punt.

Dat neemt niet weg dat wij op dit moment al de discussie over een dergelijke opsplitsing van akkoorden kunnen voeren. Het voorstel van de Vlaamse Regering kan m.i. het EU-handels- en investeringsbeschermingsbeleid slagkrachtiger maken omdat het Unieprincipe van 'eenheid in verscheidenheid' wordt gehuldigd. Door handel (conform art. 3 VWEU), in principe, als een exclusieve bevoegdheid te beschouwen, wordt de eenheid van de interne markt gevrijwaard en versterkt, terwijl er m.b.t. investeringsbescherming ruimte is voor diversiteit met respect voor deze lid- en deelstaten die menen dat hun lokale handelsrechtbanken een meer aangewezen forum is om internationale investeringsgeschillen te beslechten. Ik wens wel te verduidelijken dat het voorstel van de Vlaamse Regering 'open' is, d.w.z. dat lid- en deelstaten te allen tijde moeten kunnen toetreden tot het ICS of bilateraal ISDS wanneer zij dat wensen.

Ik pleit dus voor een betere en duidelijke regeling die enige asymmetrie toelaat in een beleidsdomein dat de eenheid van de interne markt niet onder druk brengt.

De Vlaamse Regering kan echter niet alleen de zaken wijzigen, maar heeft nood aan partners op EU-niveau. Daarom heb ik de EU-visienota van de Vlaamse Regering weid verspreid en bracht ik de Vlaamse strategie m.b.t. het gemeenschappelijke Handels- en Investeringsbeleid – waarin het voorstel ook is opgenomen – onder de aandacht van Commissaris Malmström. In afwachting is er nood aan alomvattende handels- en investeringsbeschermingsakkoorden (zoals CETA) om de concurrentiepositie van de eigen bedrijven te bewaken.

In een ideale wereld is de Europese Unie bevoegd voor buitenlandse handel en buitenlandse investeringen. De Raad, waarin alle lidstaten vertegenwoordigd zijn, geeft de mandaten en dwingt op die manier de informatieverplichting en controlemogelijkheid af voor de nationaal relevante parlementen. Het Europees Parlement is onmiddellijk betrokken partij en bij het sluiten van de onderhandelingen volstaat een stemming op Europees niveau omdat tijdens het proces voldoende checks and balances zijn verwerkt.

7. Neen, het is niet gebruikelijk dat de ene regering de andere controleert of aanstuurt m.b.t. exclusieve bevoegdheden.
8. In de finale versie van de visienota werd een expliciete bronvermelding van het Ageing Report 2015 van de Europese Commissie opgenomen.
9. a. Ik wil de Europese Commissie hiermee ondersteunen om versterkt in te zetten op de implementatie van Digital Single Market (DSM).

- b. Het internet der dingen is een onderdeel van de DSM. Het pleidooi voor een eengemaakte markt van het internet van dingen heeft tot doel om tot een zo groot mogelijke integratie van de reële en de virtuele wereld te komen. Dit veronderstelt een focus op interoperabiliteit van beide werelden met duidelijke afspraken die gelden in de interne markt.
- c. Het concept regelluwe zone is niet nieuw en kwam al aan bod in het Vlaams Parlement. Ik verwijs naar beleidswerk op dit terrein van collega Tommelein. De conceptnota vermeldt dat het Unierecht ruimte moet scheppen. Dit betekent dat binnen het geldende EU-wetgevingskader – en dus niet in strijd met dat kader – moet gezocht worden naar manieren om levende labo's te laten floreren
- d. Het is een ambitie en visie die duidelijk leeft, maar waarover binnen de EU nog weinig concreet resultaat is geboekt. Ik steun met die passage in de visienota de initiatieven op het vlak van 'better regulation'. Vlaanderen heeft ervaring op het vlak van reductie van regelgeving.